

[Steen.]

forskel består. Jeg vil oprigtigt håbe for ham, at han må finde det.

Den højtærede indenrigs- og boligminister har afvist forslaget med nogle motiveringer, som jeg har et par bemærkninger til. Den højtærede minister begrundede bl. a. sin afvisning med, at det altid var uheldigt med en sådan lejlighedslovgivning. Jeg må på det bestemteste benægte, at der her er tale om nogen lejlighedslovgivning, en lovgivning for et tilfælde. Jeg henviser i denne forbindelse til, at det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard og jeg under valglovskommissionens arbejde afviste de forskellige attentater, som vi her var ude for — det gælder 5 pct.s reglen, det gælder det, man tilsidst de tre partier imellem enedes om — og fastholdt den tidligere bestemmelse. Ved behandlingen i folketinget i foråret stillede vi ændringsforslag i overensstemmelse hermed, og det var på et tidspunkt, da vi ikke havde og ikke kunne have den mindste anelse om, at et parti under navnet de uafhængige ville blive dannet og ønske at opstille kandidater ved folketingsvalget i september. Vi henviser til, og gør det med fuld ret, hvor urimeligt, hvor uretfærdigt valgloven har virket den ene gang, mandaterne er fordelt efter de nye regler.

Den højtærede indenrigsminister har dernæst spurgt, om det var vort partis resultat af valget, vi tænkte på. Det kan det jo ifølge indenrigsministeriets opgørelse af valget ikke så godt være, da den viser, at det radikale venstre har fået nøjagtigt det antal mandater, der svarer til det stemmetal, vi på valgdagen opnåede.

Ser vi et øjeblik på den omstridte bestemmelses virkninger på mandatfordelingen i forhold til de enkelte partiers stemmetal, så vil deraf fremgå følgende: socialdemokratiet opnåede ved den ene lejlighed, hvor denne valglovs bestemmelser har virket, 894 000 stemmer, og det svarer til et mandattal på 72, partiet opnåede 74. Det radikale venstre opnåede 169 000 stemmer, svarende til et mandattal på 14, og vi opnåede 14. Det konservative folkeparti fik 364 000 stemmer, hvilket svarer til 29 mandater, det fik 30. Partiet venstre opnåede 499 000 stemmer, hvilket svarer til 40 mandater, det fik 42. Danmarks retsfor-

bund fik 75 000 stemmer, det svarer til 6 mandater, og de fik 6. Kommunerne fik 93 000 stemmer, svarende til 8 mandater, og de fik 8. Partiet de uafhængige fik 58 000 stemmer, svarende til 5 mandater, og de fik ingen. Det vil jævnt og enkelt sige, at de 5 mandater, som valgloven forhindrede tilfaldt det parti, de var tiltænkt, det parti, der havde fået stemmerne til dem, fordeltes på de øvrige partier således, at socialdemokratiet fik 2, venstre 2 og det konservative folkeparti det ene.

Se, at noget sådant ikke skønnes urimeligt af partiet venstre selv, det ved vi alle, det har vi længe været klar over. Der lever hos venstre en dyb, rodfæstet overbevisning om, at til en valglov bør der høre regler, som medfører, at dette parti får lidt flere mandater, end partiets stemmetal berettiger til, men denne indstilling har socialdemokratiet og det radikale venstre aldrig nogensinde villet acceptere. Jeg har fra mange års samarbejde om valgloven en aldeles sikker og ufejlbarlig erindring om, hvorledes socialdemokratiet reagerede, når venstre opnåede mandatgevinst, grundet på bestemmelser i valgloven opnåede at tage mandater, som efter stemmetallet rettelig tilkom det socialdemokratiske parti. Vi har op gennem tiderne samarbejdet med det formål på dette område at skabe retfærdighed, og da venstre drev det ud i det store misbrug i sin tid med hovedstadens venstre og alt, hvad dermed står i forbindelse, gennemførte vi i forening en valglov, der gjorde enhver ulighed umulig. Den bestemmelse har man nu igen forladt, men det nye i situationen, og det, der både foruroliger og bedrøver mig, er, at jeg har det bestemte indtryk, at socialdemokratiet i dag ikke i mindste måde synes at være ilde berørt af at besidde mandater, der rettelig tilhører andre. Jeg sammenholder dette med det tilbud, den socialdemokratiske ordfører ved forslagets første behandling gav os om, at hvis vi ønskede at snakke valglov, så kunne vi godt det, men det måtte i hvert fald så være udfra den forudsætning og med det formål helt at afskaffe tillægsmandater.

Foruden den uretfærdighed ved mandatfordelingen, som jeg her har gjort rede for, medfører de bestemmelser, som vi nu foreslår ændret, tillige en urimelig hindring for